

Bazı Japon Grubu Erik (*Prunus salicina* Lindl.) Çeşitlerinin Gaziantep'teki Performansları

İzzet AÇAR^{1*}

¹Harran Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, Şanlıurfa
*Sorumlu yazar: izzetacar@harran.edu.tr

Öz

Bu çalışma, 'Angeleno', 'Autumn Giant', 'Bella di Barbiano', 'Black Amber', 'Black Beauty', 'Black Diamond', 'Firenze 90', 'Fortune', 'Friar', 'Globe Sun', 'Larry Ann', 'Obilnaja', 'October Sun', 'Original Sun', 'President', 'Queen Rosa' ve 'TC Sun' Japon grubu erik (*Prunus salicina* Lindl.) çeşitlerinin Gaziantep'teki performanslarını belirlemek amacıyla yürütülmüştür. Çalışmada, ağaç başına verim, çiçeklenme dönemleri, hasat tarihi, meyve boyutları, meyve ağırlığı, et/çekirdek oranı ve suda çözünebilir kuru madde içeriği (SÇKM) belirlenmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre; ağaç başına verim 0.5 kg (Firenze 90) ile 47.7 kg (Black Diamond) arasında değişirken, meyve ağırlığı 16.7 g (Obilnaja) ile 64.5 g (Larry Ann) arasında değişmiştir. Çalışmada kullanılan çeşitler arasında 'Larry Ann' ve 'Black Amber'in en iri meyvelere sahip olduğu belirlenmiştir. Çeşitlerin tam çiçeklenme tarihi 31 Mart (Queen Rosa) ile 12 Nisan (Firenze 90) arasında; hasat tarihi ise 11 Temmuz (Black Beauty ve Obilnaja) ile 13 Eylül (Angeleno ve President) arasında gerçekleşmiştir. Araştırmada kullanılan erik çeşitlerinin SÇKM oranı ise %14.3 (Autumn Giant) ile %22.5 (Angeleno) arasında değişmiştir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, 'Black Diamond', 'Globe Sun' ve 'Obilnaja' çeşitleri verim bakımından; 'Black Amber' ve 'Larry Ann' meyve iriliği bakımından ve 'Black Beauty' ile 'Obilnaja' ise erkencilik bakımından öne çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Japon eriği, *Prunus salicina* Lindl., Çeşit performans

Performances of some Japanese Plum (*Prunus salicina* Lindl.) Cultivars Grown in Gaziantep

Abstract

This study was carried out in Gaziantep to determine the performances of 'Angeleno', 'Autumn Giant', 'Bella di Barbiano', 'Black Amber', 'Black Beauty', 'Black Diamond', 'Firenze 90', 'Fortune', 'Friar', 'Globe Sun', 'Larry Ann', 'Obilnaja', 'October Sun', 'Original Sun', 'President', 'Queen Rosa' and 'TC Sun' Japanese plum (*Prunus salicina* Lindl) cultivars. In the study, yield per tree, flowering periods, harvesting date, fruit dimensions, fruit weight, flesh/stone ratio and total soluble solid contents (TSS%) were determined. According to obtained results; yield per tree (kg) ranged from 0.5 kg (Firenze 90) to 47.7 kg (Black Diamond); fruit weight (g) ranged from 16.7 g (Obilnaja) to 64.5 g (Larry Ann). Among the tested cultivars, 'Larry Ann' and 'Black Amber' had the biggest fruits. Full blooming date ranged from 31 March for 'Queen Rosa' to 12 April for 'Firenze 90', harvesting date ranged from 11 July for 'Black Beauty' and 'Obilnaja' to 13 September for 'Angeleno' and 'President'. TSS ratio of plum cultivars used in this study ranged between 14.3% for 'Autumn Giant' and 22.5% for 'Angeleno'. According to the results, 'Black Diamond', 'Globe Sun' and 'Obilnaja' cultivars in terms of yield; 'Black Amber' and 'Larry Ann' cultivars in terms of fruit size; and 'Black Beauty' and 'Obilnaja' cultivars in terms of the earliness were found as promising.

Keywords: Japanese plum, *Prunus salicina* Lindl., Cultivar performance

Giriş

Erik *Rosales* takımının, *Rosaceae* familyasının, *Prunus* cinsi ve *Prunophora* alt cinsi içine girmektedir. Ülkemiz bu türlerden, özellikle birçok önemli çeşidin doğduğu *Prunus cerasifera* Ehrh., *P. insititia* L. ve *P. spinosa* L.'nin gen merkezlerindedir. Ayrıca *P. domestica* L. ve *P. salicina* Lindl.'nin kültür formları da ülkemizde yetiştirilmektedir (Ayanoğlu ve Yılmaz, 1995; Özkarakaş ve ark., 2006).

Dünyada en fazla yetiştirilen Erik türleri *Prunus cerasifera*, *P. domestica*, *P. insititia* ve *P. salicina* olup, Avrupa Erikleri (*P. domestica*) ve Japon Erikleri (*P. salicina*) ticari değerleri bakımından dünya Erik yetiştiriciliğinde daha önemli bir yere sahiptir (Özbek, 1978). Japon grubu Erikleri, ülkemizde Akdeniz Bölgesinde çok başarılı bir şekilde yetiştirilmektedir. 'Santa Rosa' ve 'Formosa' çeşitleri yıllardan beri bu bölgede yetiştirilen çeşitlerdir (Özguven ve Küden, 1993). *P. salicina* Lindl. türünün anavatanı Çin'dir ve bu türe giren çeşitler Japon Erikleri diye de adlandırılmaktadır. Önemli sofralık Erik çeşitlerinin büyük bir çoğunluğu bu türden doğmuştur. Genellikle kışı soğuk geçmeyen ılıman veya sıcak ılıman bölgelerde iyi sonuç vermektedir. Son yıllarda yeni çeşitlerin de girmesiyle yurdumuzda üretimi hızla artmaktadır. Bu gruba giren Erik çeşitleri Mayıs ortası ile Ekim ayları arasında olgunlaşmaktadır (Balık, 2005). Türkiye'de sofralık Erik yetiştiriciliği daha çok Ege, Akdeniz ve Marmara bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Özellikle Erik bahçesi kurulurken Japon grubundan yüksek verimli Erik çeşitlerinin tercih edilmesi sonucu üretim belirli miktarda artmıştır. Fakat dünyadaki gelişmeler yeterince takip edilememiş ve geliştirilen erkenci, kaliteli ve verimli Erik çeşitlerinden yararlanılamamıştır.

Bu nedenle zaman içinde sofralık Erik yetiştiriciliği ekonomik anlamda önemini yitirmiştir (Ayanoğlu ve Yılmaz, 1995). Erik ağaçları, özellikle *P. cerasifera* ve *P. domestica* türleri, ülkemizin hemen her bölgesinde yetiştirilmektedir. *P. salicina* türüne giren Japon Eriklerinin yetiştiriciliği, son 20 yılda özellikle Akdeniz, Marmara, Ege ve geçit bölgelerinde artış göstermiştir (Son, 2010). Türkiye'nin hemen her yerinde yetiştirilmesine rağmen, Akdeniz Bölgesi en büyük Erik üretim bölgesidir. Bu bölgemizi Marmara ve Ege Bölgeleri izlemektedir. Bu bölgelerin üretimi, Türkiye Erik üretiminin $\frac{3}{4}$ 'ünden daha fazladır (Bolat ve ark., 2015).

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), ülkemizin en büyük sulama ve kalkınma projesi olup, yaklaşık 2 milyon hektar alanı kapsamaktadır. Türkiye'nin toplam Erik üretiminin yaklaşık %3'lük bölümü Güneydoğu Anadolu Bölgesinde üretilmektedir. GAP projesiyle birlikte sulamanın başladığı bu bölgemizde, Erik yetiştiriciliği bir artış eğilimine girmiştir (Bolat ve ark., 2015).

Bu çalışma, Japon grubu Erik çeşitleri arasından, Güneydoğu Anadolu Bölgesi ekolojik koşullarına uygun olanları belirlemek amacıyla Gaziantep'te yürütülmüştür.

Materyal ve Metot

Bu araştırmada, 'Angeleno', 'Autumn Giant', 'Bella di Barbiano', 'Black Amber', 'Black Beauty', 'Black Diamond', 'Firenze 90', 'Fortune', 'Friar', 'Globe Sun', 'Larry Ann', 'Obilnaja', 'October Sun', 'Original Sun', 'President', 'Queen Rosa' ve 'TC Sun' Japon grubu Erik çeşitleri kullanılmıştır. Çalışmada yer alan 17 Erik çeşidi, her çeşitten 5 ağaç olacak şekilde Antepfistiği Araştırma Enstitüsü Dr. Ahmet Münir BİLGİN Araştırma İstasyonunda 6x5 m dikim aralıklarında 2002 yılında dikilmiştir. Tüm çeşitler için

Myrobolan 29 C klonal anacı kullanılmıştır. Sulama, damla sulama yöntemiyle (3 l h⁻¹ damlatıcı debisi ve 8 saat süreyle sulama) Mayıs-Ekim ayları arasında haftada 2 kez yapılmıştır.

Çalışmada, erik çeşitlerinin 2005 yılı araştırma sonuçları yer almakta olup, çeşitlerin ağaç başına verimlerinin yanı sıra fenolojik ve pomolojik özellikleri de belirlenmiştir.

Fenolojik Gözlemler

Çiçeklenme Dönemleri: Ağaçlardaki çiçeklerin %5'inin açmış olduğu dönem ilk çiçeklenme, %70'inin açtığı dönem tam çiçeklenme ve %90'ının taç yapraklarını döktüğü dönem çiçeklenme sonu olarak değerlendirilmiştir.

Hasat Tarihi: Denemedeki çeşitlere ait meyvelerin olgunlaşma tarihleri, meyve tadı, meyve zemin ve et rengi ile meyvenin sertlik durumuna göre saptanmıştır.

Verim (kg)

Ağaç başına verim değerleri 0.1 grama duyarlı dijital terazide tartılarak belirlenmiştir.

Pomolojik Analizler

Her çeşitten rastgele seçilen 25'er adet meyvede pomolojik analizler yapılmıştır.

Meyve Eni (mm): Meyvelerin iki yanağı arasındaki mesafenin dijital kumpasla ölçülmesi sonucunda belirlenmiştir.

Meyve Boyu (mm): Meyvelerin karın çizgisi ile sırt çizgisi arasındaki mesafenin dijital kumpasla ölçülmesi sonucunda belirlenmiştir.

Meyve Yüksekliği (mm): Meyvelerin sap çukuru ile meyve ucu arasındaki mesafenin dijital kumpasla ölçülmesi sonucunda belirlenmiştir.

Meyve Ağırlığı (g): Meyvelerin 0.01 grama duyarlı dijital terazide tartılması sonucunda belirlenmiştir.

Et/Çekirdek Oranı: Meyve eti ağırlığının çekirdek ağırlığına bölünmesiyle elde edilmiştir.

Suda Çözünebilir Kuru Madde İçeriği (SÇKM) (%): Meyvelerin SÇKM değerleri dijital refraktometre ile belirlenmiştir.

İstatistiksel Analizler

Araştırma, tesadüf parselleri deneme desenine göre 5 tekerrürlü ve her tekerrürde 1 ağaç olacak şekilde kurulmuştur. Elde edilen verilerin varyans analizleri Minitab 11.12 (Minitab Inc.) istatistik programı kullanılarak yapılmış ve ortalamalar Duncan çoklu karşılaştırma testi ile %5 önem seviyesinde karşılaştırılmıştır.

Araştırma Bulguları ve Tartışma

Araştırmada, ağaç başına verim, çiçeklenme dönemleri, hasat tarihi, meyve boyutları, meyve ağırlığı, et/çekirdek oranı ve suda çözünebilir kuru madde içeriği (SÇKM) belirlenmiştir.

Araştırmada kullanılan erik çeşitlerine ait fenolojik gözlemler Çizelge 1'de verilmiştir. Çeşitlerin ilk çiçeklenme tarihleri 17 Mart (Queen Rosa) ile 5 Nisan (Firenze 90) arasında; tam çiçeklenme tarihleri 31 Mart (Queen Rosa) ile 12 Nisan (Firenze 90) arasında; çiçeklenme sonu tarihleri ise 3 Nisan (Queen Rosa) ile 15 Nisan (President) arasında değişmiştir.

Balık (2005), Kahramanmaraş'ta Japon grubu erik çeşitleriyle ilgili yürüttüğü çalışmada, ilk çiçeklenmeyi 1 Mart tarihinde 'Black Diamond', 'Fortune' ve 'Queen Rosa' çeşitlerinde saptadığını, bu çeşitleri 8 Mart tarihiyle 'Obilnaja'nın izlediğini ve en geç çiçeklenmenin ise 18 Mart tarihinde 'Autumn Giant' çeşidinde gözlediğini bildirmiştir.

Bostan (1997), Van ilinde yürüttüğü bir çalışmada, 'Black Beauty', 'Autumn Giant' ve 'President' çeşitlerinde sırasıyla tam çiçeklenme tarihlerinin 22-27 Nisan, 26-30 Nisan ve 24-27 Nisan olduğunu bildirmiştir. Çalışkan ve ark. (2006) ile Son (2010)'a göre

en geç çiçeklenen çeşitler 'President', 'October Sun' ve 'TC Sun' olmuştur. Bizim çalışmamızdan elde ettiğimiz çiçeklenme tarihlerinin araştırmacıların sonuçlarından farklılık göstermesinin ekolojiden kaynaklandığı söylenebilir.

Çizelge 1. Erik çeşitlerinin fenolojik gözlem sonuçları

Table 1. The phenological observations of plum cultivars

Çeşitler Cultivars	İlk Çiçeklenme First Flowering	Tam Çiçeklenme Full Flowering	Çiçeklenme Sonu End of Flowering	Hasat Tarihi Harvesting Date
Angeleno	24 Mart	4 Nisan	8 Nisan	13 Eylül
Autumn Giant	27 Mart	4 Nisan	9 Nisan	24 Ağustos
Bella di Barbiano	20 Mart	4 Nisan	8 Nisan	8 Ağustos
Black Amber	26 Mart	3 Nisan	7 Nisan	3 Ağustos
Black Beauty	21 Mart	2 Nisan	5 Nisan	11 Temmuz
Black Diamond	24 Mart	4 Nisan	7 Nisan	26 Temmuz
Firenze 90	05 Nisan	12 Nisan	14 Nisan	26 Temmuz
Fortune	20 Mart	2 Nisan	5 Nisan	29 Temmuz
Friar	23 Mart	4 Nisan	8 Nisan	3 Ağustos
Globe Sun	27 Mart	8 Nisan	13 Nisan	19 Ağustos
Larry Ann	20 Mart	4 Nisan	9 Nisan	19 Ağustos
Obilnaja	26 Mart	5 Nisan	8 Nisan	11 Temmuz
October Sun	27 Mart	5 Nisan	11 Nisan	12 Ağustos
Original Sun	27 Mart	5 Nisan	9 Nisan	12 Ağustos
President	04 Nisan	11 Nisan	15 Nisan	13 Eylül
Queen Rosa	17 Mart	31 Mart	3 Nisan	26 Temmuz
TC Sun	27 Mart	8 Nisan	11 Nisan	24 Ağustos

Araştırmamızda kullanılan çeşitlerin meyvelerinin genel olarak Temmuz ve Ağustos aylarında olgunlaştığı, en erken olgunlaşmanın 11 Temmuz tarihinde 'Black Beauty' ve 'Obilnaja' çeşitlerinde olduğu, en geç olgunlaşmanın ise 13 Eylül tarihinde 'Angeleno' ve 'President' çeşitlerinde olduğu görülmüştür (Çizelge 1). Bilgü ve Seferoğlu (2005)'nin Aydın koşullarında yürüttükleri çalışmaya göre, 'Obilnaja' çeşidi en erken hasada gelen çeşit (23 Haziran) olmuş, 'Black Diamond' 5 Temmuzda, 'Queen Rosa' 12 Temmuzda, 'Fortune' 26 Temmuzda ve 'Autumn Giant' ise 13 Eylül'de hasada gelmiştir. Son (2010), Mut yöresinde Japon grubu erik çeşitlerinin olgunlaşma zamanının Haziran ortasından, Eylül ayının ilk haftasına kadar değiştiğini; 'Black Beauty' ve

'Obilnaja'nın 15-16 Haziran'da olgunlaştığını ve bu çeşitlerin diğer çeşitlerden bir ay erken olgunlaştığını; 'Autumn Giant', 'TC Sun' ve 'Angeleno' çeşitlerinin ise en geç olgunlaşan çeşitler olduğunu ve bunların Eylül ayının ilk haftasında olgunlaştığını bildirmektedir. Özakman ve ark. (1995), İzmir'de 34 Japon eriği çeşidi üzerinde yaptıkları çalışmada, çeşitlerin olgunlaşma tarihlerinin 7 Haziran ile 13 Eylül arasında değiştiğini bildirmektedir. Araştırmamızdan elde edilen bulgulara göre, Gaziantep ekolojisinde yetiştirilen erik çeşitlerinde Ege ve Akdeniz ekolojisine göre yaklaşık 15-20 günlük bir geççilik olduğu belirtilebilir.

Denemede kullanılan erik çeşitlerine ait ağaç başına verim değerleri ve pomolojik özellikler Çizelge 2'de verilmiştir. Buna göre

en yüksek verim 47.7 kg ağaç⁻¹ ile 'Black Diamond' çeşidinden elde edilirken, en düşük verim 0.5 ve 1 kg ağaç⁻¹ ile 'Firenze 90' ve 'President' çeşitlerinden elde edilmiştir. 'Firenze 90' ve 'President' çeşitlerinde yeterli miktarda çiçek görülmüş, ancak bunların geç çiçek açması nedeniyle çiçeklenme dönemlerinde çevrede çiçekli başka ağaç kalmamasından dolayı, alınan önlemlere rağmen yoğun Bakla Zınnı zararı olduğu için bu çeşitlerde verim düşük olmuştur. Bilgü ve Seferoğlu (2005)'na göre, en yüksek verim 22 kg ağaç⁻¹ ile 'Black Diamond' çeşidinden alınmış ve bunu sırasıyla 17 kg ağaç⁻¹ ile 'Obilnaja', 16 kg/ağaç ile 'Fortune', 13 kg ağaç⁻¹ ile 'Queen Rosa' izlemiş, en düşük

verim ise 0,9 kg ağaç⁻¹ ile 'Autumn Giant' çeşidinden alınmıştır.

Meyvede en, boy ve yükseklik gibi boyut değerlerinin yanı sıra meyve ağırlığı ve SÇKM değerleri arasında istatistiksel olarak önemli farklılık olduğu belirlenmiştir (Çizelge 2). Boyut ve ağırlık bakımından en yüksek değerler 'Larry Ann' (64.5 g) ve 'Black Amber' (62.6 g) çeşitlerine ait meyvelerden elde edilirken, en düşük değerler 'Obilnaja' (16.7 g) çeşidinden elde edilmiştir. Araştırmada kullanılan çeşitlerin et/çekirdek oranları %20.8 (Firenze 90) ile %53.1 (Black Amber) arasında değişirken; SÇKM oranları %14.3 (Autumn Giant) ile %22.5 (Angeleno) arasında değişmiştir (Çizelge 2).

Çizelge 2. Erik çeşitlerinin verim ve bazı pomolojik özellikleri

Table 2. Yield and some pomological properties of plum cultivars

Çeşitler Cultivars	Ağaç başına verim (kg) Yield per tree (kg)	Meyve Eni (mm) Fruit width (mm)	Meyve Boy (mm) Fruit length (mm)	Meyve Yüksekliği (mm) Fruit height (mm)	Meyve ağırlığı (g) Fruit weight (g)	Et/Çekirdek Oranı (%) Flesh/stone (%)	SÇKM (%) TSS (%)
Angeleno	16.9 bcd	42.1 e	42.1 de	37.5 hi	41.0 ef	35.0	22.5 a
Autumn Giant	14.5 cde	45.1 bc	44.3 c	42.9 de	45.3 de	36.1	14.3 j
Bel. di Barbiano	3.0 gh	42.3 e	41.9 e	38.8 gh	43.6 e	24.9	20.6 b
Black Amber	11.0 c-f	50.0 a	46.9 ab	43.4 de	62.6 a	53.1	16.0 hi
Black Beauty	5.7 fgh	45.8 b	46.6 ab	42.3 e	54.3 bc	31.2	16.3 ghi
Black Diamond	47.7 a	43.4 cde	41.2 e	38.1 h	37.5 fg	38.0	15.7 ij
Firenze 90	0.5 h	45.1 bc	40.3 ef	47.6 ab	52.4 bc	20.8	17.5 e-h
Fortune	9.3 d-g	45.0 bc	46.4 b	45.8 bc	57.4 b	37.9	19.4 bcd
Friar	12.6 c-f	40.0 f	38.9 f	39.4 gh	36.8 fg	26.2	17.3 e-i
Globe Sun	23.8 b	36.8 g	35.9 g	40.3 fg	33.2 g	27.5	16.9 f-i
Larry Ann	7.7 e-h	49.0 a	48.3 a	44.7 cd	64.5 a	35.5	18.9 cde
Obilnaja	23.6 b	30.1 h	29.7 h	28.6 j	16.7 h	22.5	17.0 f-i
October Sun	5.1 fgh	44.2 bcd	41.8 e	46.0 bc	49.4 cd	44.9	17.8 efg
Original Sun	17.4 bc	42.4 e	39.0 f	42.0 ef	40.7 ef	39.0	18.0 def
President	1.0 h	43.0 de	41.8 e	49.0 a	53.8 bc	23.5	20.1 bc
Queen Rosa	15.1 cde	45.9 b	43.7 cd	40.2 fg	51.0 c	27.1	16.1 hi
TC Sun	18.3 bc	40.5 f	36.5 g	35.9 i	33.8 g	26.6	18.0 def
LSD %5	7.05	1.57	1.66	1.81	4.71	--	1.44

Westwood (1978), suda çözünebilir kuru madde içeriğinin erikler için %14-16 arasında olduğunu bildirmiştir. Son (2010)'a göre 'Black Diamond', 'Queen Rosa' ve 'October

Sun' çeşitlerinin meyve ağırlıkları, diğer çeşitlerden daha üstün bulunmuş; en yüksek et/çekirdek oranı değeri 'Black Amber' çeşidinden elde edilmiş ve bu çeşidi 'Autumn

Giant' ve 'Black Diamond' izlemiştir. En düşük oran ise 'President' çeşidinden elde edilmiştir. Araştırmamızdan elde edilen bulgular Son (2010) ile uyumlu bulunmuştur.

Sonuçlar

Japon erikleri, kışı soğuk geçmeyen, ılıman veya sıcak ılıman bölgelere daha iyi uyum sağlamaktadır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi ilkbahar geç donlarından daha az etkilenen bölgelerden biridir. Bu yönüyle Japon grubu erik çeşitlerinin üretiminde önemli olabilecek bir potansiyele sahiptir. Çalışmanın yürütüldüğü Gaziantep ili, GAP Bölgesini temsil edebilecek ekolojik koşullara sahiptir.

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, Japon grubu erik çeşitlerinden bazılarının gerek verim, gerekse meyve kalitesi bakımından GAP Bölgesine uygun olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmadan elde edilen 1 yıllık sonuçlara göre, meyve verimi bakımından 'Black Diamond', 'Globe Sun' ve 'Obilnaja' çeşitleri; meyve kalitesi bakımından 'Black Amber', 'Larry Ann' ve 'Black Diamond' çeşitleri; erkencilik bakımından ise 'Black Beauty' ve 'Obilnaja' çeşitleri GAP Bölgesi için uygun erik çeşitleri olarak değerlendirilebilir.

Ekler

Bu çalışma TAGEM tarafından desteklenmiş ve Antepfıstığı Araştırma Enstitüsünde yürütülmüştür. Araştırmada materyal olarak kullanılan fidanlar Dr. Yaşar ERBİL tarafından sağlanmıştır.

Kaynaklar

Ayanoğlu, H., Yılmaz, M., 1995. Doğu Akdeniz Bölgesinde Sofralık Erik Seleksiyonu Türkiye II. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi Cilt I. (Meyve): 189-193.

- Balık, S., 2005. Kahramanmaraş'ta dış Satıma Yönelik Japon Grubu (*Prunus salicina* Lindl.) Sofralık Yeni Erik Çeşitlerinin Yetiştiriciliği Üzerine Araştırmalar. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 51 s, Kahramanmaraş.
- Bilgü, G., Seferoğlu, G., 2005. Japon Grubu (*Prunus salicina* L.) Bazı Erik Çeşitlerinin Aydın Yöresindeki Gelişme Durumlarının Belirlenmesi. *ADÜ Ziraat Fakültesi Dergisi* 2 (2) : 95-100.
- Bolat, I., Ak, B.E., Acar, I., İkinci, A., 2015. Plum Culture in Turkey. III. *EUFRAIN Plum and Prune Working Group Meeting on Present Constraints of Plum Growing in Europe*. 20-21 August 2015, Skopelos, Greece (baskıda).
- Bostan, S.Z., 1997. Van'da Yetiştirilen Bazı Erik Çeşitlerinde Önemli Fenolojik ve Pomolojik Özelliklerin Belirlenmesi. *Ondokuz Mayıs Ün. Ziraat Fakültesi Dergisi*, 2(12): 3-6.
- Çalışkan, T., Eken, M., Bircan, M., 2006. Studies on the Adaptation of New Japanese Plum Cultivars to the Different Regions of Turkey. Report of Horticulture Research Institute of Alata, Mersin, Turkey, p. 18.
- Özakman, S., Önal, K., Özkarakas, İ., Gönülşen, N., 1995. Ege Bölgesine Uygun Japon Erikleri (*Prunus salicina* Lindley)'nin Belirlenmesi Üzerine Araştırmalar. Türkiye II. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi Cilt I. (Meyve): 194-198.
- Özbek, S., 1978. Özel Meyvecilik. Ç.Ü. Zir. Fak. Yay. No. 128. Adana, 486 s.
- Özgülven, A.I., Küden, A., 1993. Investigations on some of the Plum Varieties in Çukurova Region (Turkey). V. International Symposium on Plum and Prune Genetic, Breeding and Pomology. *Acta Hort.* 359: 118-122.
- Özkarakas, İ., Ercan, N., Gürnil, K., 2006. Ege Bölgesinden Toplanan Bazı Yeşil Erik (*Prunus cerasifera* Ehrh.) Materyalinin Değerlendirilmesi. *Anadolu, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Dergisi*, 16 (2): 35-49.
- Son, L., 2010. Determination on Quality Characteristics of some Important Japanese Plum (*Prunus salicina* Lindl.) Cultivars Grown in Mersin-Turkey. *African Journal of Agricultural Research*. 5 (10): 1144-1146.
- Westwood, M.N., 1978. *Temparete Zone Pomology* W. N. Freeman and Company, Newyork, 428 p.